

Sklepi Sveta o potrebi po postavljanju kulturne dediščine v ospredje politik EU

(2018/C 196/05)

SVET EVROPSKE UNIJE –

OB OPOZARJANJU NA NASLEDNJE:

1. voditelji držav članic EU in institucij EU so v Rimski izjavi z dne 25. marca 2017 razglasili vizijo Unije, „v kateri bodo imeli državljani nove priložnosti za kulturni in socialni razvoj“ in ki bo „ohranjala našo kulturno dediščino in spodbujala kulturno raznolikost“⁽¹⁾;
2. Evropski svet je v sklepih z dne 14. decembra 2017⁽²⁾ pozval države članice, Svet in Komisijo, naj se v skladu s svojimi pristojnostmi še naprej trudijo, da bi izkoristili evropsko leto kulturne dediščine 2018⁽³⁾ za izboljšanje ozaveščenosti o družbenem in gospodarskem pomenu kulture in kulturne dediščine;

OB PRIZNAVANJU NASLEDNJEGA:

3. danes je kultura visoko na politični agendi EU, kot so v razpravi novembra 2017 v Göteborgu potrdili voditeljice in voditelji EU, na kateri so priznali pomen kulture za oblikovanje vključujoče in kohezivne družbe ter za ohranjanje konkurenčnosti Evrope⁽⁴⁾;
4. ta razvoj znova potrjuje pomen dobrega sodelovanja na področju kulturne dediščine na ravni EU in potrjuje, kako pomembno je, da z doslednim upoštevanjem kulturne dediščine v drugih sektorskih politikah in ukrepih kar najbolj izkoristimo njene družbene in gospodarske prednosti;
5. zaradi družbenih in gospodarskih izzivov, s katerimi se v zadnjem času srečuje Evropska unija, je potrebno ukrepanje za okrepitev vezi v naših družbah ter med njimi. Kot vir znanja in medsebojnega razumevanja ima kulturna dediščina potencial, da postane gonilna sila tega procesa, saj spodbuja občutek pripadnosti skupnemu evropskemu prostoru. Poleg tega bi takšni ukrepi lahko postali temelj za ohranjanje solidarnosti v Evropski uniji in njene integritete, obenem pa bi z njimi spodbujali in varovali kulturno raznolikost;
6. kulturna dediščina v vsej svoji raznolikosti in vseh svojih oblikah – opredmetena in neopredmetena, nepremična in premična, digitalna in digitalizirana⁽⁵⁾ – je sama po sebi vrednota, dediščina iz naše preteklosti in strateški vir za trajnostno prihodnost Evrope; prispeva k boljšemu odzivanju na družbene, gospodarske in okoljske izzive na različnih ravneh – na lokalni, nacionalni in regionalni ravni, pa tudi na evropski in celo na globalni ravni;
7. kulturna dediščina Evrope ima svojo dinamiko in dodatno jo bogati preučevanje skupne preteklosti evropskih narodov in držav ter stalno razvijajoče se pobude in programi. Je torej tudi vir navdiha za sodobno umetnost in ustvarjalnost, ki lahko že jutri postane kulturna dediščina;

POZIVA DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, NAJ V SKLADU S SVOJIMI PRISTOJNOSTMI IN OB DOSLEDNEM SPOŠTOVANJU NAČELA SUBSIDIARNOSTI:

8. postavijo kulturno dediščino v ospredje ustreznih politik EU in ozaveščajo deležnike o vzajemnih koristih njenega doslednega upoštevanja v drugih sektorskih politikah, pa tudi o možnostih financiranja za kulturno dediščino⁽⁶⁾, med drugim tako, da deležnikom pravočasno zagotovijo informacije o sredstvih EU, ki so na voljo za kulturno dediščino;

⁽¹⁾ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/03/25/rome-declaration/pdf>

⁽²⁾ Dok. EUCO 19/1/17 REV 1.

⁽³⁾ Sklep (EU) 2017/864 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2017 o evropskem letu kulturne dediščine (2018) (UL L 131, 20.5.2017, str. 1).

⁽⁴⁾ EUCO 19/1/17 REV 1 in prispevek Evropske komisije k srečanju voditeljic in voditeljev v Göteborgu, 17. november 2017 (Sporočilo z naslovom „Krepitev evropske identitete s pomočjo izobraževanja in kulture“), dok. 14436/17.

⁽⁵⁾ Sklepi Sveta z dne 21. maja 2014 o kulturni dediščini kot strateškem viru za trajnostno Evropo (UL C 183, 14.6.2014, str. 36).

⁽⁶⁾ Mapping of Cultural Heritage actions in European Union policies, programmes and activities, http://ec.europa.eu/culture/library/reports/2014-heritage-mapping_en.pdf.

9. brez poseganja v pogajanja o naslednjem večletnem finančnem okviru preučijo, kako bi lahko po potrebi dosegli, da bi bil v ustreznih programih EU jasnejši poudarek na ohranjanju in spodbujanju skupne kulturne dediščine Evrope. To bi bilo mogoče doseči z upoštevanjem kulturne dediščine pri pripravi in izvajanju programov, pa tudi z vključitvijo kulturne dediščine kot strateškega cilja med prednostne naloge;
10. spodbujajo inovacije, trajnost in socialno vključevanje s posebnimi, na kulturno dediščino osredotočenimi projekti z evropsko razsežnostjo in družbeno dodano vrednostjo, med drugim z upoštevanjem vidika enakosti spolov;
11. pospešujejo sodelovanje med evropskimi raziskovalci, strokovnjaki in ustanovami za izobraževanje in usposabljanje, da bi spodbudili visokokakovostne veščine, usposabljanje in prenos znanja v tradicionalnih in novih poklicih na področju dediščine;
12. še naprej spodbujajo spoštovanje načela participativnega upravljanja kulturne dediščine z analizo trenutnih praks v kulturnem upravljanju, opredelitvijo ukrepov za bolj odprto, participativno, učinkovito in koherentno kulturno upravljanje, če je to potrebno, pa tudi z izmenjavo najboljših praks;
13. opredelijo in olajšajo izmenjavo dobrih nacionalnih in mednarodnih praks s spodbujanjem mobilnosti strokovnjakov v kulturnem sektorju v Evropi ⁽¹⁾;
14. poglobijo in razširijo dialog z organizacijami civilne družbe, evropskimi državljani in državljankami ter zlasti evropsko mladino, da bi bolje razumeli, da evropska kulturna dediščina prispeva h krepitvi skupne evropske identitete z vso njeno kulturno in jezikovno raznolikostjo in njeno raznoliko dediščino;
15. še naprej podpirajo kulturno dediščino kot pomemben element strateškega pristopa EU k mednarodnim kulturnim povezavam, pa tudi pri spodbujanju medkulturnega dialoga;
16. skupaj z mednarodnimi organizacijami izvajajo skupne in usklajene nadnacionalne ukrepe ⁽²⁾ za trajnostno ohranjanje in varovanje kulturne dediščine v skladu z agendo za trajnostni razvoj do leta 2030 ⁽³⁾;
17. spodbujajo podporo digitalizaciji kulturne dediščine kot orodje za prost dostop do kulture in znanja ter tako spodbujajo inovacije, ustvarjalnost in participativno upravljanje kulturne dediščine;
18. dajo rezultate, poročila in vrednotenja v zvezi s pobudami in projekti na področju kulturne dediščine, ki jih financira EU, na voljo na spletu v bolj sistematični in dostopnejši obliki;
19. izkoristijo letošnje evropsko leto kulturne dediščine za oblikovanje skupne in celovite strateške vizije za kulturno dediščino ter s pripravo konkretnih ukrepov zagotovijo, da jo bo mogoče uresničiti. Po možnosti bi se lahko poiskale sinergije z Evropsko strategijo kulturne dediščine za 21. stoletje Sveta Evrope;
20. podpirajo razvoj na dokazih utemeljenih politik, tako da še naprej sodelujejo z Eurostatom in nacionalnimi statističnimi uradi pri zbiranju zanesljivih podatkov o družbenem in gospodarskem prispevku kulturne dediščine ter pripevajo k podobnim mednarodnim prizadevanjem v okviru organizacij, kot sta Unesco in Svet Evrope ⁽⁴⁾;

POZIVA DRŽAVE ČLANICE, NAJ OB DOSLEDNEM SPOŠTOVANJU NAČELA SUBSIDIARNOSTI:

21. namenijo kulturni dediščini ustrezno vlogo v zadevnih nacionalnih sektorskih programih, ki jih sofinancira EU, da bi tako ohranili vrednost in pomen, ki ga ima za lokalno prebivalstvo in prihodnje generacije, ter v celoti razvili potencial, ki ga ima kot vir za gospodarski razvoj, socialno kohezijo in kulturno identiteto;
22. še naprej sodelujejo ter pri tem upoštevajo prednostne naloge in dejavnosti v zvezi z doslednim upoštevanjem kulturne dediščine v drugih politikah EU v okviru novega delovnega načrta za kulturo po letu 2019;

⁽¹⁾ Dok. EUCO 19/1/17 REV 1.

⁽²⁾ [http://undocs.org/S/RES/2347\(2017\)](http://undocs.org/S/RES/2347(2017)).

⁽³⁾ V skladu z agendo ZN za trajnostni razvoj do leta 2030, <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf>.

⁽⁴⁾ Npr. Kompendij kulturnih politik in gibanj.

POZIVA KOMISIJO, NAJ:

23. pri načrtovanju, izvajanju in vrednotenju politik EU še naprej upošteva njihov neposredni in posredni učinek na spodbujanje, ohranjanje in varstvo kulturne dediščine Evrope in zlasti potrebo po kakovostnih smernicah, s čimer bo zagotovila, da naložbe EU ne bodo škodile vrednotam kulturne dediščine ali jih zmanjšale;
 24. nadaljuje sedanji dialog in sodelovanje z obstoječimi mrežami na področju kulturne dediščine, ki so pridobile dragocene izkušnje in dokazale svoje sposobnosti na tem področju ⁽¹⁾;
 25. še naprej razvija sodelovanje z Unescom in Svetom Evrope pri vprašanjih skupnega interesa v okviru politik in praks, povezanih s kulturno dediščino, tudi kar zadeva boj proti nedovoljeni trgovini s kulturnimi dobrinami, še zlasti na konfliktnih območjih;
 26. si prizadeva za sinergije s konvencijami Unesca in Sveta Evrope, ki določajo mednarodna načela za ohranitev, varstvo in upravljanje kulturne dediščine, na primer Okvirno konvencijo Sveta Evrope o vrednosti kulturne dediščine za družbo (Faro 2005).
-

⁽¹⁾ Na primer forum direktorjev s področja evropske dediščine (*European Heritage Heads Forum*), pravni forum evropska dediščina (*European Heritage Legal Forum*) ter skupina za razmislek „EU in kulturna dediščina“.